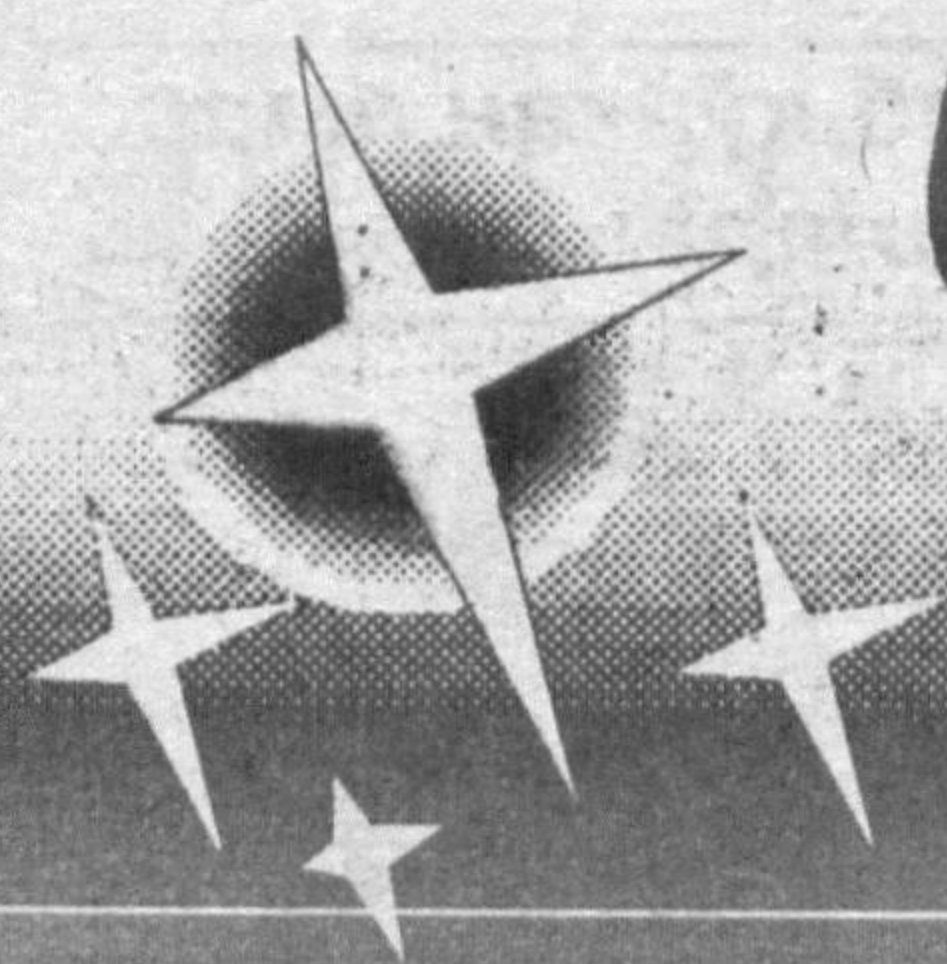

ТОНГ ЮЛДУЗИ

Ўзбекистон болалари ва ўсмирларининг газетаси

Газета 1929 йил, 1 августдан чиқа бошлаган

№ 18 (65993)
1997 йил, 1 март, шанба

Сотувда эркин
нархда

«Сиз нимани тушунмасангиз, ў сизга бегона», — деган эди бир донишманд. Билимли, интилувчан одам тушунмаганини тушуниш учун ҳаракат қилади, чора ахтаради. Парвиз ҳам отасининг ҳунарига қизиқди. Ёғочлардан ясалган, қўзни қамаштирадиган даражада сержило, китоб қўйиб ўқишга мулжалланган лавҳни қўздан кечирар экан, ота касбини эгаллашга аҳд қилди.

Бошланиши қийин, жуда қийин бўлди. Бу иш қўлимдан келмас-ов, деб ҳам уйлади. Уйлашга уйлади-ю, аммо шу заҳоти ички бир тугён қарши овоз берди.

Ахир отаси — Фаррух ака, амакиси — Жамшид ака ёғоч уймакорлиги бўйича Самарқандда танилган усталардан бўлса! Бу азим шаҳардаги қўлаб масжидлар, чойхоналар, музей, театрлардаги уймакор

У ич-ичидан қувонди. Хаёллари боис, ижодига ижод, тоқатига тоқат қўшилди.

Парвиз Нematov Самарқанд шаҳридаги 16-мактабда ўқиш билан бирга ўқувчи-ёшлар техник ижодиёти маркази қошидаги халқ ҳунаромандчилиги тугаригининг ҳам аъзо-

сидир. У ёғоч уймакорлиги санъатини пухта эгаллашни Хужақул Мухаммадиевдан ҳам урганяпти.

Орзуларинг ушалсин, Парвиз!

Вақти келиб сени одамлар,

Ота ўғли, деб мактасинлар.

Феруза ОДИЛОВА,
Самарқанд шаҳри.

Суратда: Парвиз Нematov ўз ишларини қўздан кечирмоқда.

Сураткаш: Р. Альбеков.

ОТА ЎҒЛИ

эшиқлар, устунлар, шифтлар улар меҳнатининг маҳсули-ку. Наҳотки ота-бобоси бажариб келётган ҳунарни у давом эттиролмаса?!

Ҳозир отаси ҳамда амакиси Чирчиқ шаҳрида масжидлар, чойхоналар қуришяпти. Улар келгунларича, албатта, уймакор эшиқларни битказиши керак. Битказганда ҳам худди отасиникидек бўлиши шарт эди. Ахир улар Парвизга ишониб, бундай маъсулиятли ишни топширишди-ку!

Меҳрибон, меҳри бор муаллим

— Алифбе байрами бўлади, — дедилар ўқитувчимиз Мавжуда опа. Роса ҳаяжонландик. Ҳар кун иртоқларим Жавлон, Элшодлар билан байрамнинг қандай ўтиши ҳақида ўзимизча хаёл қила бошладик. Ўқитувчимиз тушунтирдилар, шеър, қўшиқ, рақсларни ўргатдилар. Ўқишдан сўнг тайёргарлик курдик. Барибир қиз—

РАҲМАТ СИЗГА, ОПАЖОН!
пар ҳам, ўғил болалар ҳам бир чучисак, бир хурсанд бўлдик. Сабаби, мактабимиз залига чиқиб, олган билимимизни ота-оналаримизга, ўқитувчию ака-опаларимизга кўрсатишимиз керак эди-да.

Мана, биз кутган байрам ҳам келди. Уйлаганимиздан ҳам зўр бўлди. Чўчишлару ҳаяжонлар ортида қолди. Ўзимизни эркин тутдик. Шеър қўшиқларимизда биронта ҳам иртоқларим адашиб кетишмади. Ҳатто бу ҳақда мактабимиз директори, ота-оналаримиз ҳам мактаб гапирди.

Бизга ўқишни, ёзишни ўргатаётган меҳрибон ўқитувчимиз Мавжуда опани яна ҳам яхши кўриб кетдик. Ва ҳаммамиз, ҳаммиша соғ бўлинг, раҳмат сизга, опажон, дедик.

Искандар ОДИЛОВ,
Тошкентдаги 206-мактабнинг 1-«Г» синф ўқувчиси.

«МИЛЛИОН — ВАТАНГА!»

Мактабимизнинг «Машъал» уюшмаси аъзолари «Миллион — Ватанга!» — шиори остида утказилаётган ишларда фаол қатнашяптилар. Ўқувчилар дардан буш вақтларида те-варак-атрофдаги темир парчалари, қоғоз чиқиндиларини йиғмоқдалар. Шу кунгача уюшмамиз аъзолари 48 кг. макулатура, 1,5 тоннадан ортиқ металл парчалари туплашди.

Бу ишда 7-«Б» синфнинг «Шодиёна», 7-«В»нинг «Севинч», 8-«А»нинг «Зилол» ҳамда 8-«Б» синфнинг «Ишонч» гуруҳлари узро беллашиб, тенгдошларига уртак бўлишяпти.

Зухражон МАТРАСУЛОВА,
Хоразм вилояти,
Янгиариқ туманидаги
Абдулла Қодирий
номли ўрта мактабнинг
ўқувчилар етакчиси.

ДўСТ ДўСТНИ ТОПАДИ

Биласизми (балки билмассиз), иш кунимиз сизлардан келатган мактубларни қўздан кечиришдан бошланади. Мактуб ортидаги ҳар бир инсон — бизнинг дўстимиз. Дарвоқе, сиздан келатган юзлаб мактублар ҳам дўсту дўстлик ҳақида. Улар орасида дўстлари қўп бўлишини истовчилар ҳам талайгина. Бу тенгдошларингиз биздан дўстлик манзилларини эълон қилишимизни сўрашад. Ибратли дўстлик, садоқатли дўстлар ҳақида ҳикоялар беришимизни илтимос қилишад.

Дўстлик — расм дарсларида бериб туриладиган рангли қаламлар ёхуд улгурилмаган уй вазифаларини кўр-қуруна кучириб ёзишга бериб туришлар билан улчанади, деб уйласангиз, янглишасиз. Сизга ҳамфикр дўстингиз қўнглида ҳар кун ирт фасл алмашинуви бор. Ундан бисотингиздаги барча эзгу сўзлар ва ибораларни аяманг.

Дўстларингизга нисбатан мурувватли бўлинг.

Дўст Сизга дилидаги гапларини ишониб айтар экан, ёқмаса, нотўғри дейишдан қўрқманг, маъқул бўлса, яхши, деган сўзни дариг тутманг.

Дўстлар жўм туришганда ҳам уларнинг овозлари бири-бирига эшитилиб туради, деган эди бир донишманд. Дўстдан айрилиқда қуйинманг, қайгурманг, чўнки унинг сизга ёқадиган барча фазилатлари у сиздан узоқлашганда билинади, зеро, тоғнинг гузал манзараси чўққига чиққанда эмас, балки олисдан, водийдан қараганда яхшироқ қуринади.

Орангизда меҳр-муҳаббат улчовсизлигини тушунмайдиганлар борми? Меҳр-муҳаббат улчовсиз бўлса ҳам вужудингизнинг ҳамма тарафида эмас, балки меҳвариди — қалбингизда яшайди. Демак, қалбингиз алдамайди. Дўст дўстни топади.

Хорижий тилларни ўқитиш, ҳамда уни ургатиш «собиқ Иттифок» даврида жуда ачинарли аҳволда эди. Мустақилликка эришганимиздан сунг чет тилларга бўлган эътибор истиқлолгача ниҳоятда паст даражада эканлиги кузга яққол ташланиб қолди. Мустақилликдан аввал мактабларда дарс соатларининг озлиги, гаплашиш муҳитининг йўқлиги, дарсликларнинг етишмаслиги ўқитувчини ҳам, ўқувчини ҳам қийнаб қўйганди. Ҳозирги кунда дарсликлар, дарс соатлари ҳамда гаплашиш муҳити туғрисидаги муаммолар ҳал этилди.

Ўзбекистонимиз жаҳонга юз тутган бу кунда хорижий тилларни ўрганиш, айниса, инглиз тилини билиш ҳаётий зарурат бўлиб қолди. Чет тилларини билиш она тилини бойитади. Уни

зиқиш билан чуқур ўрганмоқдалар. Мактаб қошида ташкил этилган хорижий тиллар тугарагимиз мунтазам ишлаб турибди. Бу тугарақда «Америка сеҳрли диёр», «Дунё болалари», «Қитъалар ҳақида тасаввуримиз» каби қизиқарли кечалар, болаларнинг тил ўрганишга бўлган эътиборларини ошираяпти. Шу билан бирга утказилаётган кечаларимиз болаларда катта таассурот қолдириб, уларда Ватанни севйиш, кундан-кун жаҳонга юз тутаятган юртимиз учун фидо бў-

ҚАТОРИМИЗДАН ХАТО БЎЛИБ ҚОЛДИК...

Кечагина эди, янги йил арафасида, унинг туғилган кун баҳонасида уйига боргандик. Синфдошимиз анчадан бери хаста эди. Шунга қарамай, бизни жуда яхши кутиб олди, меҳмон қилди. Кейин уни кургани куп бордик. Хасталигини куриб турардигу, лекин ёш бўлганимиз учунми ёки катталарнинг гапига ишонибми «у албатта тузалиб кетади, худо хоҳласа, яна мактабга чиқиб, биз билан бирга ўқийди» деб уйлардик. Дугонамиз эса мактабга келмасди. Биз яна уни кургани бордик, лекин бу сафаргиси охиргиси эканлигини билмасдик.

26 февраль эрталаб мактабга келганимизда... дугонамиз оламдан ўтганини эшитдик.

Ишонмадик. Уйи мактабга яқин бўлгани учун уникига ошиқдик. Шум хабар рост бўлиб чиқди.

Энди у орамизда йўқ, лекин унинг жарангдор овози кулоқларимиз остида жаранглаяпти, майин жилмайиши куз олдимизда... Синфимизда йигирма туққиз нафар ўқувчи эдик, сафимиз биттага қамайди, қаторимиздан хато бўлиб қолдик. Ёшгина, ҳали ўн бешга ҳам тулмаган дугонамиз орамиздан кетди, катталарнинг «бир-бирингизга меҳр-оқибатли, хушахлоқ бўлинглар», деган уғитлари маъносини гуё шу бутун англагандек бўлдик.

Иқтидорли, истеъдодли, хулқи ва билими жиҳатидан

Боглаб қўйган эмас
болаларни ҳам...

купчиликдан ажралиб турадиган, Шайхонтохур туманидаги 102-мактабнинг 9-«Б» синф ўқувчиси Дилдорахон Исажоновани ҳеч қачон унутмаймиз. Илоё, унинг бу дунёда қўрган азоблари охиратда роҳат бўлсин. Жаннатларда хур қизларга ҳамроҳ бўлсин, деб синфдошлар номидан

Асалхон
РАХМАТУЛЛАЕВА.

ТИЛ БИЛГАН ЙЎЛ БИЛАДИ

янада ёрқин, майин, ифодали қилади. Буюк келажакимиз болаларимизнинг яхши хулқи, камолоти, дунёқарашининг бойлиги билан ёруғдир. Шунинг учун бугунги кун ўқувчиси олдида даврнинг, Ватаннинг масъулияти, узига хос талаби турибди. Шу талаблардан бири хорижий тилларни ўрганишдир. Мустақиллигимиз шарофати билан куплаб билимдон мутахассисларимиз инглиз тилини ўрганишга доир қўлланмалар ёзишиб, бу тилни ўрганувчилар сонини кўпайтирмоқдалар. Айни пайтда ўқувчилардаги қизиқиш, талабчанлик ҳам кун сайин ошмоқда. Айниқса, инглиз тили дарсини бошланғич синфлар дастурларига қўйилиши яхши натижалар бераётгани ҳеч кимга сир эмас. Бунинг яхши томонлари туғрисида тўхталсак, дастлабки машғулотларда, албатта, боланинг исми, фамилияси суралиши табиий. Бола бу саволга жавоб берганидан сунг, турли миллат вакиллари бор бўлган расмларни курсатиб, уларнинг исмлари айтилади ва худди шу алфозда боладан эътибор билан суралади. Шу оддий сураш орқали болаларда дунёда турли миллат вакиллари яшаши, уларнинг исмлари ҳам турлича бўлиши ҳақидаги тасаввур ҳосил бўлишига ҳеч шак-шубҳа йўқ. Ёки ўзимизнинг миллий байрамларимиз, урф-одатларимиз ҳақида гапирилган вақтда инглизлардаги байрам ва одатлар ҳақида маълумот айтилса, мақсадга мувофиқ буларди. Шунда болада тилини ўрганаётган юртга катта қизиқиш уйғониб, тил ўрганиш жараёни осонроқ кечади.

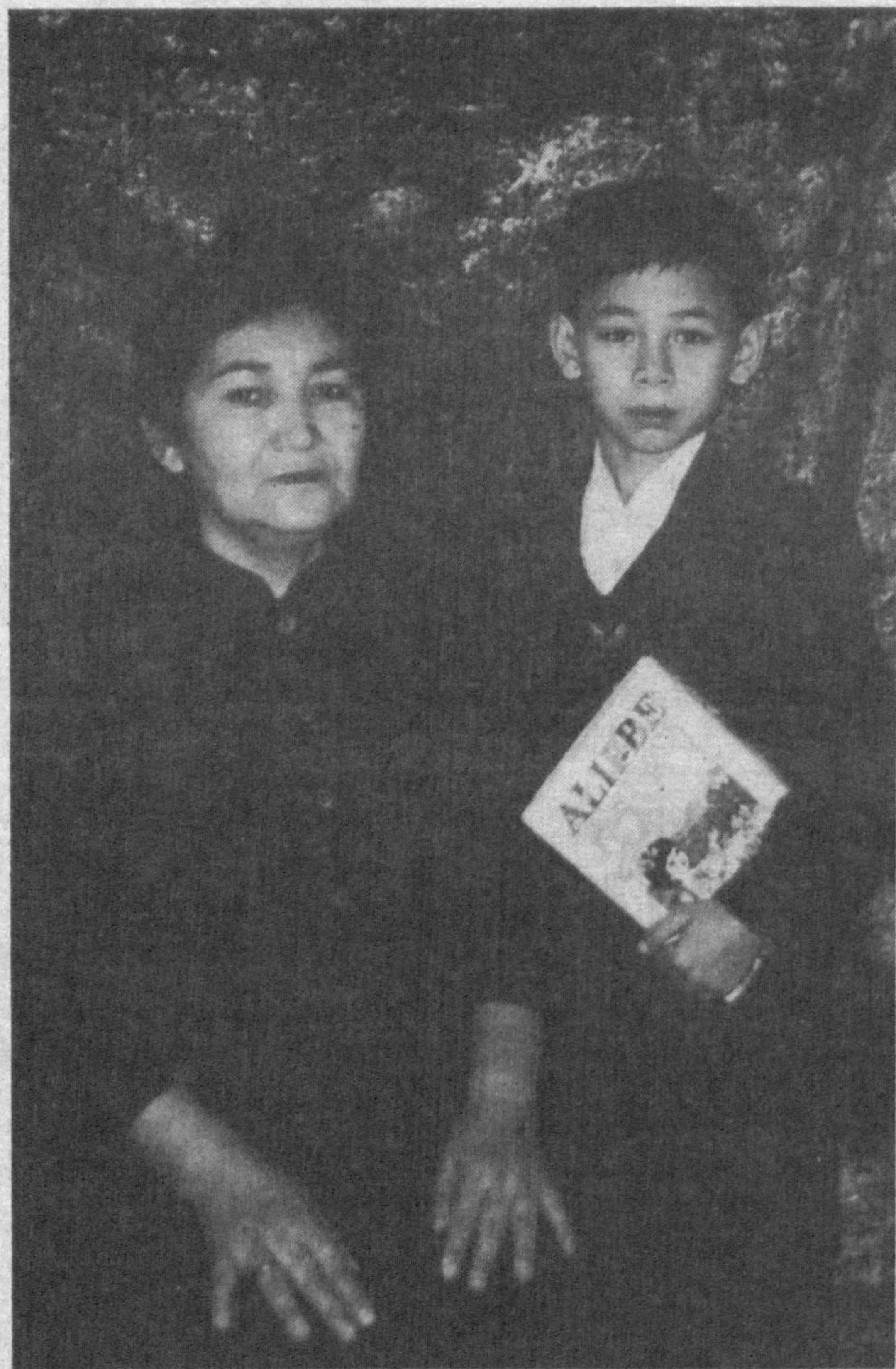
Мустақиллигимиз хорижий тилларни ўрганишга катта йўл очиб берган экан, бунга ниҳоятда жиддий эътибор билан қарашимиз керак.

Мактабимиз болалари айна кунларда инглиз тилини зўр қи-

лиш туйғуларини шакллантиради, ҳамда ўқувчиларда ўзга юрт фарзандларининг ҳаётини чуқурроқ билишга қизиқиш, шу қизиқиш орқали тилни мукаммал ўрганишга интилиш кучаяди.

Айни кунларда мактабимизда хорижий тилларни яхши ўқиб-ўрганган иқтидорли болалар гуруҳини тузаяпмиз. Келажакда кузда тутган режаларимизга қўра бу гуруҳ ичидан инглиз тилини мукаммал эгаллаган болаларни хорижий мамлакатлар сафарига олиб бориш чораларини кураепмиз. Биз уйлаймизки, бизнинг ёруғ истагимизни озод Ватанимиз қўлайди. Зеро, Ватанга тил билувчи, ишбилармон, хур фикрли авлод керакдир.

Анваржон
ХУДОЙБЕРДИЕВ,
Фаргона вилояти,
Бувайда туманидаги
Т. Аъзамов номи
9-мактабнинг инглиз
тили ўқитувчиси.

Суратда: Нугзар ХАЙДАРОВ муаллимаси Шоҳида Йўлдошева билан.

«ШОҲИДА ОПАДА ЎҚИЙМАН...»

Мен Тошкент шаҳридаги 162-мактаб-гимназия ўқувчисиман. Мактабимиз инглиз тилини чуқур ўрганишга ихтисослашган. Биз янги алифбода ўқияпмиз. Инглизчани ҳам анча-мунча билиб олдик. Шоҳида опам доимо «Сизлар менинг 33-қалдирғочларимсизлар» деб суядилар. 33-булиш яхшими, ёмонми, билмадим, лекин биз ҳаммамиз устозимизни жудаям яхши қўра-миз. Бир кун шамоллаб қолганимда, аям «Ҳароратинг баланд, ўрнингдан турма», десалар ҳам ҳадеб мактабга боргим келаверди. Чунки биронтамиз касал бўлиб қолсак, Шоҳида опам роса хафа буладилар. Мен эса уларни ҳечам хафа қилгим келмайди. Бизнинг синфимизда турли миллат: ўзбек, рус, татар, уйғур фарзандлари таълим олишади. Партадоним Кристинага «ўзбекча ўқийман деб, қийналиб кетдинг-ку, рус синфига ўта қўлмайсанми, десам, йўқ, мен Шоҳида опамларни яхши қўраман», — дейди.

Мактабимиз директори Зарифа Азизхонова синфимизга кирганларида: «Шоҳида Йўлдошевани доимо ҳурмат қилинглар. Устоз отадан улуғ, деган ҳикмат бор», — деганлар. Биз ҳам ҳаммаша намунали бўлишга

интиламиз. Синфдошларим Дилдора, Динора, Сурайёлар ҳам доимо аъло баҳоларга ўқишмоқда. Гоҳида бошқа синфлардаги ёш муаллималар маслаҳат сураб Шоҳида опамга келинса, ҳаммамиз яйраб кетамиз. Чунки бизнинг устозимиз халқ маорифи аълочиси, олий тоифали муаллима.

Шоҳида опам доимо: «Аҳил бўлинглар, сизлар бир-бирингизга садоқатли, юртимизга фидойи, ота-онангизга таянч бўлиб улғайсангиз, Ватанимизнинг келажак порлоқ бўлади», — дейдилар. Синфимизнинг ўз шиори ҳам бор. У биз яхши қўрадиган шиор Анвар Обиджоннинг мана бу турғилигидир:

Ҳаммамиз зўр боламиз,
Ўртада йўқ ғаламиз.
Чиқиб қолса ғаламиз,
Аямасдан соламиз.

Мен ҳозир синфнинг аълочисиман. Буш вақтларимда синглим Меҳризиё билан «уш» машғулотларига ҳам қатнайман. Орзум—худди Шоҳида опам айтганларидек, ҳам маъна, ҳам жисман баркамол бўлиб улғайиш.

Нугзар ХАЙДАРОВ.

«Истиқлол» ютди. Энди у чемпион!

Бугун XIV республика «Қувноқ стартлар» телемусобақаси қатнашчиларининг оғзидан тушмаяпти. Сабаби, бу чемпионликка Когон туманидаги 3-«Сирдарё вилоятининг Шароф Рашидов туманидаги 6-мактабларнинг, шунингдек, Хоразм, Самарқанд вилоятлардан келган мактаб ўқувчилари ҳаракат қилишган эди. Чемпиондик Жиззах туманидаги 13-мактабнинг «Истиқлол» гуруҳига насиб этди.

Бу ёш спортчилар Сурхондарё вилояти вакиллари 22:17 ҳисобида, хоразмлик тенгдошларини 28:11, Самарқанд

вилояти гуруҳини 25:13 ҳисобида мағлуб этди. Бухоролик ўқувчилар эса иккинчи уринни қўлга киритишди.

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги, Жисмоний тарбия ва спорт давлат қўмитаси, «Меҳнат резервлари» кўнгилли спорт жамияти ғолиб-

«ИСТИҚЛОЛ» ЮТДИ

ларга ҳамда мусобақа иштирокчиларига қимматбаҳо совға ва дипломлар топширишди.

Мусобақалар тугагач, Жиззах туманидаги 13-мактаб директорининг маънавият ва тарбиявий ишлар бўйича уринбосари Турғун Шоймоновдан «Истиқлол» гуруҳи ҳақида гапириб беришларини сурадик:

Соғ юрак —
тоғ юрак

— Мактабимиз «Қувноқ стартлар» мусобақаларида 1992 йилдан буён қатнашиб келаяпти. Олий тоифали жисмоний тарбия ўқитувчимиз, спорт устаси Неъматжон Уриновнинг тинимсиз меҳнатлари рўёбга чиққанидан жуда хурсандимиз. XIII республика «Қувноқ стартлар» мусобақасида 3-уринни олганимизда болалар келгусида чемпионликни қўлга киритишга аҳд қилишган эди. Яхши ният ярим мол деганлари шу бўлса керак.

Мактабимиздан спорт усталари, спорт усталигига номзодлар, юқори разрядли спортчилар етишиб чиқмоқда. Ҳозирги кунда кураш, қўл туши, енгил атлетика, футбол, волейбол, баскетбол тугарақлари ишлаб турибди.

Ғ. МАННОВ.

ДИҚҚАТ! ДИҚҚАТ!

Шарқ халқларининг муштарак ижоди — Навруз қадим замонлардан бизгача етиб келган миллий қадриятларимиздан бири, эзгулик байрамидир. Унинг таркибига қадимги ота-боболаримизнинг мифологик тасаввурларидан тортиб бугунги замондошларимизнинг қарашларигача булган маънавият олами сингиб кетган бўлиб, у инсоният маданий тараққиётининг ҳар бир ютуғидан доимо куч ва қувват олиб турди.

Шарқ халқларининг энг ҳаётбахш ва қадимий байрами Наврузнинг қачон пайдо бўлгани ҳусусида турли мулоҳазалар ва афсоналар бор: қадимги Эрон афсоналаридан берида ҳикоя қилинишича, Навруз Жамшид подшо бўлиб тахтга утирган кундир. У узига шоҳона тахт ясашиб,

ҳар хил қимматбаҳо тошлар билан жило берилган, неча турли дур-жавоҳирлар қадалган қимматбаҳо тожини кийиб, тонг маҳали тахтга утирибди. Шу пайт куёш чиқиб, заррин нурлари Жамшиднинг тожи-тахтини ёритибди. Бу гаройиб муъжизани курган улус ҳайратланиб

таърифланади: бир тун руйи заминни сув босиб, туфон булганида Нух пайгамбар ҳар турли жонзотдан бир жуфтдан олиб, кемасида сузиб юрган экан. Бир кун у ер юзида куруқлик бор-йўқлигини билиб келиш учун қалдирғочни учуриб юборибди. Бир маҳал

Нух қалдирғоч курсатган томонга қараб сузиб борибдида, сув уртасидаги заминни курибди. Кемадаги барча жонзот ерга тушиб, туфон азобидан қутулибдилар. Ер юзига тушган одамлар уша кунни «Янги кун» деб байрам қилишга одатланибдилар.

Мазкур афсона Навруз ҳа-

тиманинг ошлари экан. Овқат пиширмоқчи бўлиб, уйлари қарасалар қозонга солгудек ҳеч вақо йўқ экан. Биби Фотиманинг болалари оч қолган эканлар. Шунда биби Фотима ҳовлисининг бир четига кузда бир ҳовуч дон сепган эканлар, қарасалар уша дон майсалаб қолган экан. Дарров шу майсадан уриб келиб, майдалаб қозонга солиб, супрадан қоқиштириб олинган бир сиқим унни ҳам қушиб, яхшилаб аралаштириб, устидан сув қуйиб, қозон тагига ут қалабдилар. Бироз қозонни ковлаб утиргандан кейин, уғилларига қушилиб биби Фотима ҳам ухлаб қолдилар.

Эрталаб уйғониб қарасалар, қозонни уттига фаришта ковлаб пишираётган эмиш. Шунинг учун бу таомнинг номи сумалак бўлиб қолган экан. Чунки сумалак — уттиз малак деганидир.

Сумалакжон, сумалак,
Сени деб жоним ҳалак.
Сумалак қадим овқат,
Уни пишириб бериш
Анъанавий бир одат.
Баҳорнинг элчисисан,
Таомларнинг асали.
Мўл-қўллик даракчиси,
Сумалакжон, сумалак.
Дилафрўз РЎЗИМАТОВА,
Андижон вилояти
Олтинкўл туманидаги
37-ўрта мактабнинг
11-синф ўқувчиси.

МИЛЛИЙ УДУМЛАРИМИЗ ГУЛТОЖИ

Жамшид тахтга утирган кунни «Навруз», яъни «Янги кун» деб байрам қилишган экан.

Навруз ҳақидаги турк афсоналарида эса бу бошқача

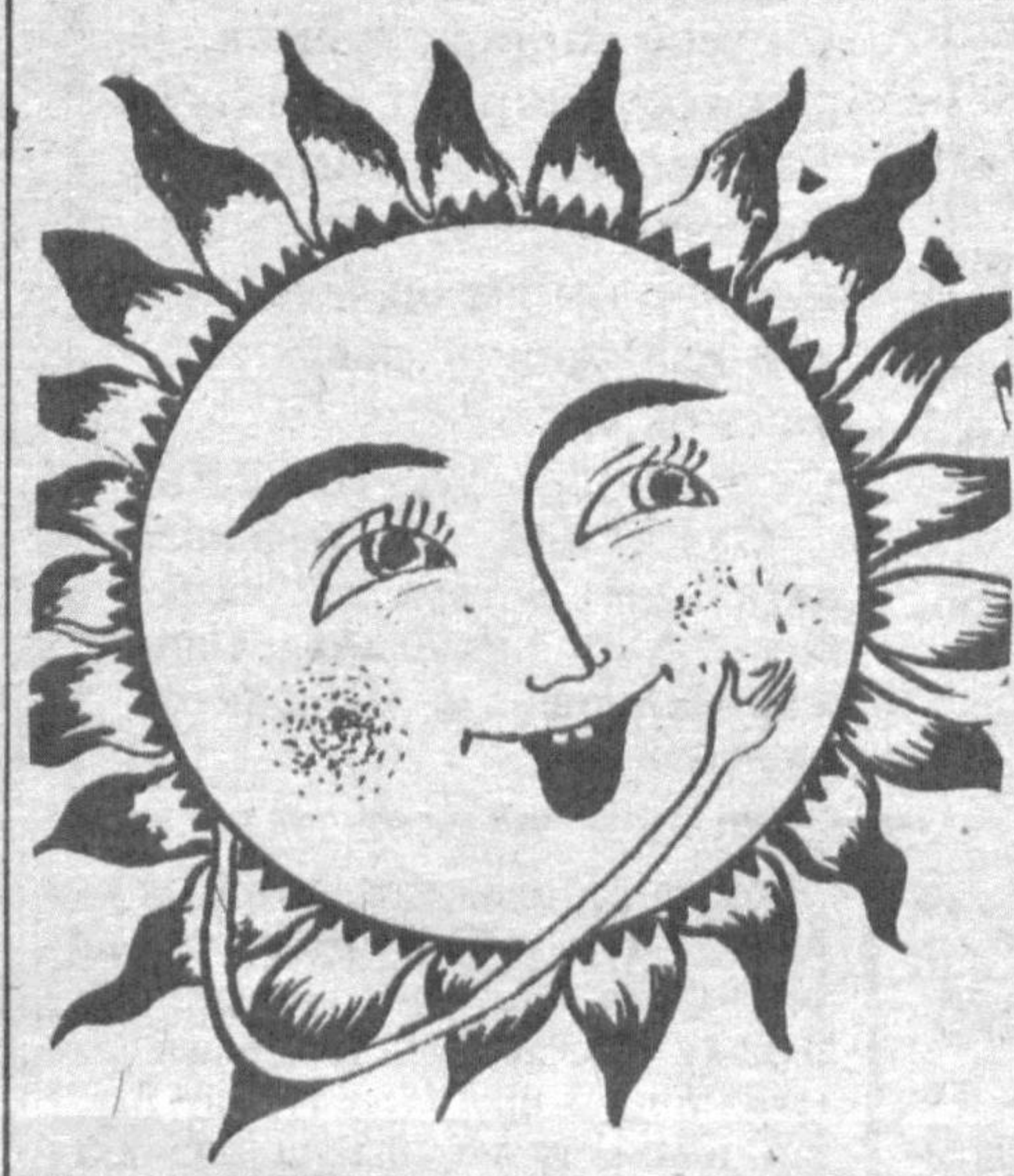
ҳалиги қалдирғоч тумшуғида бир гиёҳни кутариб учиб келибди. Шу яқин орада ер борлигини, гиёҳ эса кўклам келганлигини билдирарди.

қиқий баҳор байрами эканлигидан далолат беради. Зеро, Нух қалдирғочни учирганлиги бежиз эмас, чунки қалдирғоч — баҳор элчиси, уйимизни нурга,

далаларимизни гулга, қалбимизни офтобдек жушқин севинчларга тўлдирган кўклам даракчиси.
Энг тўтли ва сеvimли Навруз таоми сумалак — биби Фотима

КЕЛА ҚОЛ, БУЛБУЛ!

Булбулжон, исмингни ким қўйди экан-а?
Энг биринчи сени ким булбул деган-а?
Қўшиқларинг ёқимли, боғлар севганинг,
Бойқушдек харобалик эмас масканинг.
Боғни севган одамлар яшнатиб чаман,
«Куйла», «бўл», «бўл» деб улар сени мақтаган.
Балки, «бўл, бўл» сўзидан булбул бўлгансан?
Ҳар тонг куйлаб соф шабнам кўнгил бўлгансан?
Бу баҳор ҳам кутамиз, кела қол, булбул,
Ин қуриб гул тутамиз, куйлай қол, булбул...

ШОШИЛИНГ,
НАВРЎЗГА
20 КҮН
ҚОЛДИ

БИЗНИНГ ҲИССАМИЗ

Ўзбекистон телевидениесининг «Пайшанба» дастурида намойиш этилаётган «Катта та-наффус» курсатуви тасвирий шакли ва мазмуни билан болалар ва ўсмирлар қатори катталар эътиборини ҳам жалб эта бошлади. Ушбу курсатув руҳияти кишини бегубор болалар дунёсининг мусоффо ҳавосидан нафас олишга ундайди. «Тонг юлдузи» газетасининг «Катта та-наффус» курсатуви билан ҳамкорлик қила бошлагани нур устига аъло нур бўлди. Биз курсатувнинг навбатдаги сонини куриб, азиз болаларимиз моддий танқислик туфайли ўз газеталари билан алоқасиз қолганини билдик. Моддий танқислик болалар учун маънавий инқироз сабаби бўлишига йўл қўйишимиз, эҳтимол, биз катталарнинг кечирилмас ҳатомиз булар. Шу боис маслаҳатлашиб бюджет ҳисобидан «Тонг юлдузи» газетасига 400 та обуна учун маблағ утказдик. Бошқа ташкилот жамоалари ҳам ушбу хайрли ишга бош қушиб, болаларимиз обунаси учун моддий ёрдам курсатсалар халқимиз маънавиятига улут ҳисса қўшган булар эдилар.

Курбон ИТОЛМАСОВ,
Бухоро вилояти халқ таълими
бошқармасининг етакчи
мутахассиси.

ЭНТИКИШ

Наврузни қумсаб, бодом гулларига талпиниб каттакаппа ешланимни қийслайман. Излаб-излаб топган газетам «Тонг юлдузи». Болажонларимизнинг «Ўлкамда Навруз» иншолатанлови менда меҳр уйғотмоқда. Қани эди ўқувчилар, болалар яслидаги болажонлар иштирокида «Расмларда шарқ куёши» танлови утказилиб, ҳажвий, ҳаётий расмлар, нафис нақшлар, график суратлар ҳам намойиш этилса.

Дурдона АЛИМХЎЖАЕВА,
Тошкент шаҳри, Ҳамза тумани,
уй бекаси.

БОЛАЛИКНИ СОҒИНЯГҲИМАН

Қадрли «Тонг юлдузи» ва Ўзбекистон телевидениеси «Катта та-наффус» таҳририятининг ижодкорлари!

Болажонларимиз учун, буюк Ватанимизнинг келажиги, камолоти ҳақида қайғураётган хайрли изланишларингизни қадрлаймиз. Ижодингизни кузатаётган бегубор болалигимизни соғинамиз.

Сизлар ҳамкорликда утказаятган ўқувчиларнинг «Ўлкамда Навруз» иншолатанловини тўла қувватлайман. Газета саҳифасида ёритилаётган иншолатанларни қизиқиб ўқияпман.

Таклифим бор: «Ҳар доим булсин куёш», «Чип-чип, жужаларим» болалар қўшиқлари йўқолиб кетди, чоғи. Шу каби янги қўшиқлар яратилиши учун мустақилликнинг олти йиллиги олтидан шеърлар танлови утказилса, фақат қаламкаш ўқувчилар иштирок этсалар, яхши буларди.

Мавжуда АЪЗАМОВА,
Ўзбекистон Республикаси
Адлия вазирлиги ходими.

ХИСОБ ДАРСИДА

Кеча ҳисоб дарсида
Муаллим сўраб қолди:
— Тўртдан учни айирсак,
Айтгинчи, неча қолди?
— Тухтанг, Нафиса опа,
Тилим айланмай қолди.

АКА-УКА ПОЛВОНЛАР

— Ака, эртага Холни
Роса урамиз, хупми?

Ака дер: — Бунга сабаб
Кеча ёрилган тупми?
Эҳ, афсус кучим

етмас,
Калтакни еб қоламан.
Ахир Холнинг олдида,
Мен кичкина боламан.
— Тўғри айтасиз, —

дейди,
Укаси бошин қашлаб.
Уйга қочишди икков,
Ёрилган тупни ташлаб.

КОЗИМНИНГ ЖАВОБИ

Илтимос битта қушиқ
Айтиб берақол, Козим.
Йук, бугун айтолмайман,
Оғрияпти овозим.

ТЕКИН «БЕШ»

Бу сафар ҳам «5» олиш,
Насиб этавермади.
Омон уй вазифасин
Қучиришга бермади.

ШИРА БҲЛАР

Она дер қизчасига:
— Ширин қиз, асал қизим,
Мунча қанддек бўлмасанг,
Ургилай сендан узим.
Қизча дер: Мен ширинман,
Жуда тўғри гапингиз.
Мени эркалаб ушманг,
Шира бўлар лабингиз.
Шухрат УСМОНОВ,
Тошкент шаҳридаги
169-мактаб ўқувчиси.

Спорт

ИРОДА ВА МАТОНАТ СИНОВИ

— Умид, буш келма, чап қулни ишлат. Ҳа, яша...
— Ботир, дадил бул, ҳужумни кучайтир.
— Шухрат, Шухрат, зарба бер, зарба...
Марказий ҳарбий спорт клубини тўлдириб утирган чарм кулқоп ишқибозлари беш кун давом этган беллашувларда еш боксчиларни ана шундай қизгин қўллаб-қувватлаб туришарди.

«Меҳнат резервлари» кунгилли спорт жамияти биринчилиги учун мурасасиз, курашлардан сунг республика вилоятларидан келган 15-16 ешли 167 ўқувчидан 38 нафари финалга чиқди.
Саралаш мусобақаларидаги сингари чемпионлик учун курашда тошкентлик Ш. Усмонбеков Наманган вилояти вакили А.Қаюмов устидан 3:0 ҳисобида галаба қозонди. Сирдарёлик Ботир Қузиёв хоразмлик Т.Йулдошевни ҳам шундай ҳисобда етди.

Бошқа вазн тоифаларида рингга чиққан еш чарм кулқоп усталаридан жаззахлик Х.Сувонкулов, Ш.Нурматов, В.Асаров, сирдарёлик Ш.Абдурахмонов, Н.Юсупов, қорақалпоғистонлик А.Қалманов, бухоролик Н.Қутлиев, С.Раҳматов, тошкентлик Б.Исмаилов кабилар ҳурмат шохсупасига кутарилдилар.

Ирода ва матонат синовидан муваффақиятли утган 19 чемпион республикада чарм кулқоп усталарининг муносиб уринбосарлари етишиб чиқаётганини курашатишди. Яқин орада улар Ўзбекистон Халқ таълими вазирилик биринчилиги мусобақаларида иштирок етишади.

Ғ.МАННОПОВ.

ФИЛ ҚАНДАЙ ПАЙДО БҮЛГАН?

Эртак

Қадим замонда филлар умуман бўлмаган экан. Бир куни қаттиқ жанг пайтида бир одам шаҳардан урмонга қочиб қолибди. Урмонда турли хил ҳайвонлар жуда кўп экан. Ҳалиги одам улардан қўриқиб, яшириниб олибди. Яширинибди-ю, яширинган жойида ухлаб қолибди.

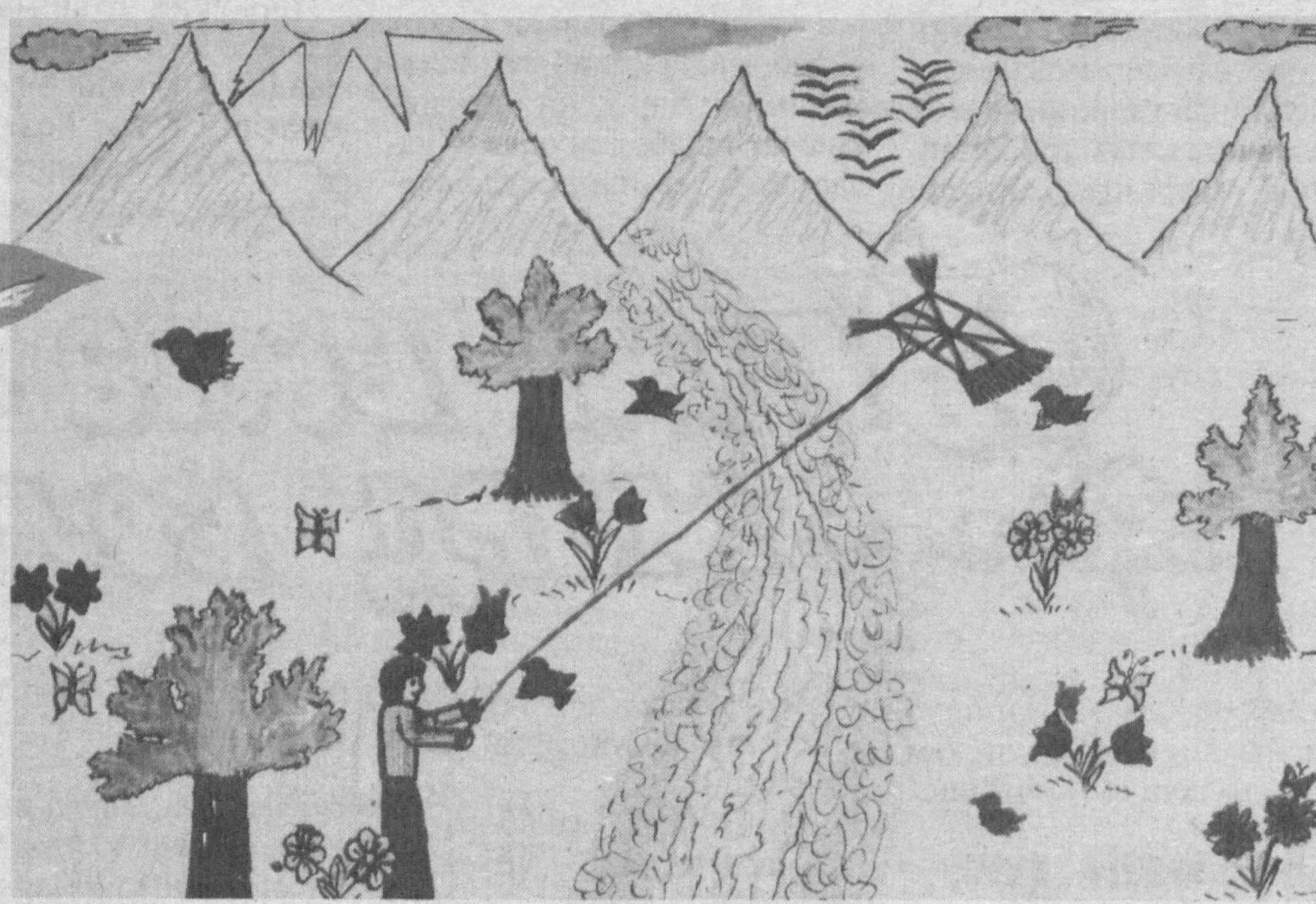
Ҳайвонлар пинакка кетган одамни қўриб қолишибди. Улар навбатма-навбат унинг ёнига келиб, ҳар қайсиси бир парчадан тери олиб келиб ташлашибди. Ҳайвонлар то одамни тери билан қўмиб ташламагунча бу ишни давом еттираверишибди.

Одам уйқудан уйғонса, филга айланиб қолган эмиш. У дунёдаги биринчи фил булиб, бошқа филлар унинг авлодлари экан.

Тенгдошларнинг ижоди

«**АКАМИЗДА БАҲОР**»
Тошкентдаги 34-мактабнинг 5-синф ўқувчиси
Зилола ОРИПОВА
чизган расм.

— Аданг қанилар, — дедим уларнинг саломларига алиқ олгач.

— Келяптилар, ану ерда

ОЛАТОЙ ҲАҚИДА ҚИССА

(Бошланиши утган сонларда)

қўшнилари билан гаплашиб қолдилар.

Хиел утмай куевимиз Равшанхон кириб келдилар. Сурашиб бўлгач, дастурхонга утиришдан аввал нарвонни қўйиб беринг, десам бўладими. Опоқ ойингиздан эшитадиганимни эшитдим.

— Бунча ҳам бесабр бўлмасангиз, аввал утириб фотиҳа ўқилсин, сунг булар ушанингиз.

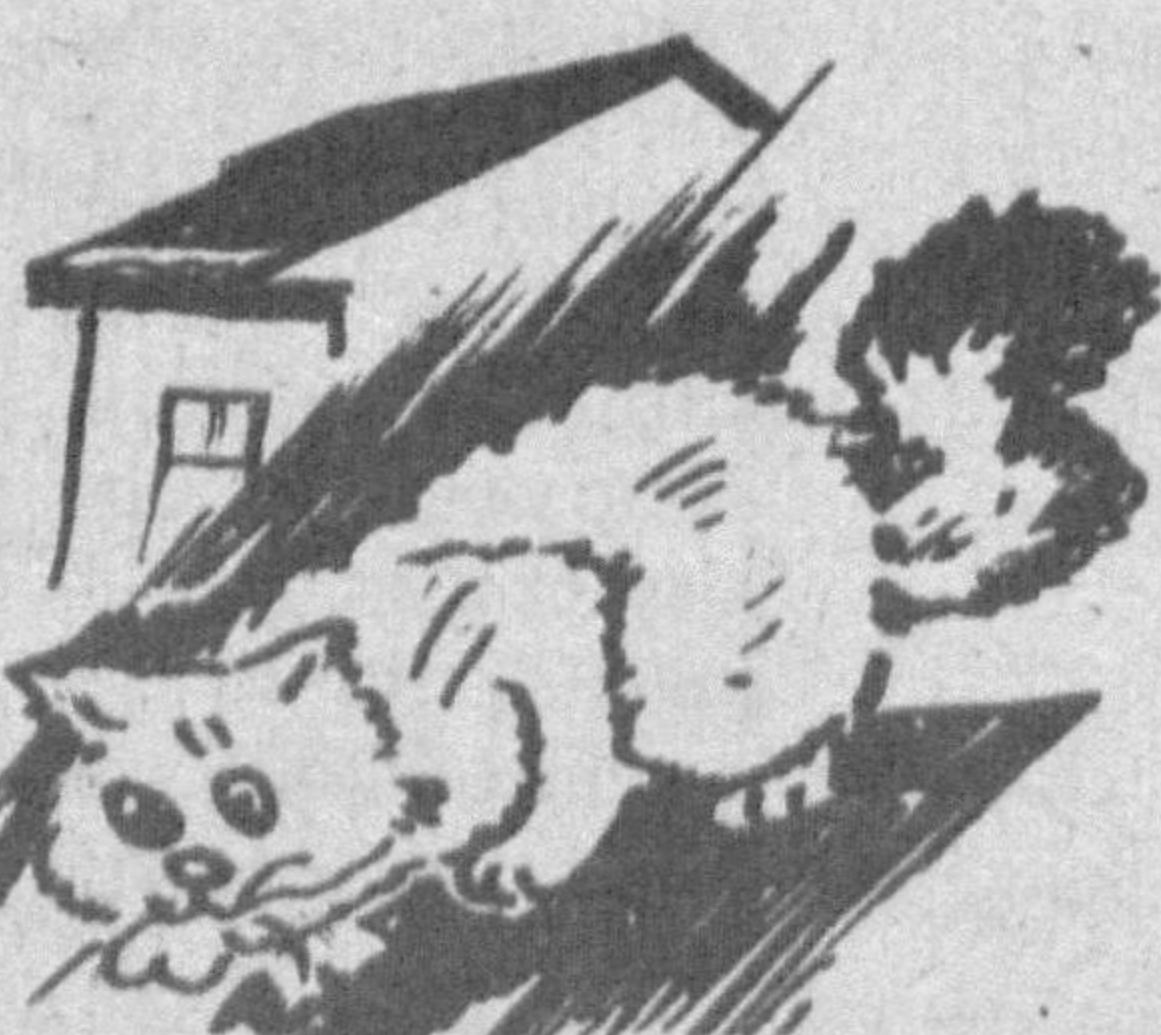
Равшанхон гап нимада эканлигидан беҳабар, гоҳ менга, гоҳ ойисига ҳайрат туланигоҳи билан боқарди.

— Вой ўғлим, адангизнинг галати-галати одатлари бор, биров эшитса кулади. Шу десангиз, томга нарвон борида мушук чиқиб олган экан. Нарвонни қўшнилариимиз олишгач, у тушолмай қолибди. Боядан бери жонивор оч қол-

ган, ташнадир, деб на узлари ва на мени ҳоли-жонимга қўймаптилар. Вой тавба, капкатга киши бўлсангиз... Тугаётган ишларингиз еш боланики.

гансиз. Мушук ҳайвонлар ичидан энг мулойимларидан. Узига яраша муомала қилиб кўрамиз.

Исмоил Сулаймонов

Фотиҳа ўқилиб, ҳол-аҳвол сурашганимиздан сунг Равшанхон ўрнидан турди. Нарвонни қўяр экан:

— Ойижон, адамларнинг кунгилларини тинчитайлик, сунг бафуржа гаплашармиз, — деди. — Бу бегона мушук бўлса, шу нарвондан тушади, деб уйлайсизми, — суради у мендан.

— Яхши сўз билан илон индан чиқади, деган гапни эшит-

тушса, тушди, борди-ю, тушмаса, айб узида. Аммо-лекин унинг шу аҳволда эканлигини кура-била туриб, бефарқ бўлсак, назаримда, мусулмончиликка тўғри келмайди. Мумин киши раҳм-шафқатли бўлмоғи даркор, пайгамбаримиздан бизга қолган ҳадиси шарифда шундай дейилган.

Хуллас, нарвонни мулжалдаги жойга урнатдик. Ута мулойимлик билан Олатойни чакра бошладик. Чамаси олдинда уни нима кутаётганлигини билмагани учун ҳамон у бир қўриқиб, яна узини панага оларди.

— Вой, унинг чиройлилигини кузлинг, — деди Жамшидхон кузлари ёниб, — кел, келақол Олатой, қўрқма, гўшт бераман, силайман, эркалатаман, қўрқма.

Нораста гудакнинг сузи таъ-

сир қилдими ёки биров бўлсада бизга куникдими, ҳар ҳолда у энди нарвон қўйилган жойга келди. Буну қўриб Зафархон ҳам, Жамшидхон ҳам суюниб кетишди, қарасам, сакрашмоқчи хурсандчиликдан. Ҳай-ҳайлаб тухтатдик, чучиб кетади-ку! — деб тушунтирдим.

Яна қўллашиб Олатойга ялина бошладик. У уша чўдек кузларини бизга тикиб, ҳамон бошини ҳали уннга, ҳали чапга буриб, худди бизга суйкангандек ҳаракат қиларди. У олдинги оёғини секин нарвонга қўйди. Турган еримизда жим қолдик. Олатой эса шу ҳолатда тек қотди. У ҳамон бизни кузатарди. Шунда кимдир нарвонга тегиб кетди, мушук уша заҳотиёқ узини тепага урди.

— Менимча, тушмаса керак, қандай қилиб бу эркин юрган жонивор уз ихтиери билан қўлимизга тушади, — деди Равшанхон ҳафсаласи пир булиб. — Яна билмадим, — қўшиб қўйди у.

(Давоми бор)

ТОНГ ЮЛДУЗИ

Муассислар:

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ,
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ДАВЛАТ МАТБУОТ ҚҮМИТАСИ

Бош

муҳаррир
Умида

АБДУАЗИМОВА

Таҳрир хайъати:

Наримон ОРИФЖОНОВ,
Омон МАТЖОН,
Гулнора ЙҮЛДОШЕВА,
Марат ШАФИЕВ,
Феруза ЖАЛИЛОВА.

IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Оффет усулида босилди. Ҳажми 1-бесма табак. Буюртма — Г-086. 9381 нускада босилди. Қоғоз бичими — А-3. Босишга тошириш вақти 19.00. Тоширилди — 18.30.

• Рўйхатдан ўтиш тартиби № 000137
• Манзилимиз: 700083, Тошкент шаҳри,
• Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
• Нашр курсаткичи: № 64563
• Телефон: 33-44-25